

den ærede Ordfører med en Senstilling angaaende § 1 om Afslutning af Kirkegaard, og jeg vil tillige udtale et særligt Ønske om, at den ærede Justitsminister havde været tilstede ved denne Sags Behandling, thi jeg har netop herom, hvad jeg vil sige, en lille praktisk Bemærkning at gøre, som det ikke lader til, at de Berøret have taget i Betragtning. Det er nu overordentlig godt, at De tænke paa de Døde, men jeg tror, at de Døde kunne bedre taale det Vand, der er i Gravene, end de Levende kunne det. Det er ganske vist en Ubegagelighed, naar man skal være tilstede ved disse Sordræstelser, at se, som der staar i en af Solbergs Komædier, at det er ikke ganske sikkert, om man kommer ud af Verden tillands eller tilvands; det er ganske vist uhyggeligt. Her er nu et Exempel fra den ærede Ordførers nærmeste Omegn. Oppe paa Strøanten ved Frederiksberg Vasse ligger der en Kirkegaard. Den har jo den Egenkab, at den godt kan affixe sig selv, idet der er Fald ned efter mod Byen, men det Vand, der kommer dervfra ned i Byen, kan man tillegge i det Mindste nogen Skyld for, at der undertiden har været Epidemier paa Nød, helt ned ad Besterbro. Jeg kan nu ikke tro, Andet, end, at det vil blive bekræftet af alle lægekyndige Medlemmer, hvorfra vi desværre nødvendigvis af indre Grunde have saa faa i denne Sag — der er Ingen, naar jeg andtager det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Fenger). Jeg ved ikke, om det ærede Medlem er tilstede her i Dag (Steinmer: Jo!). So, saa glæder jeg mig til, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds vil tage Ordet angaaende denne Sag. Det er sikkert nok, at det Vand, som man vil affixe fra Kirkegaarden, vil have en meget uheldig Virkning paa de Levende, der skulle bo nær ved det; det vil aabenbart bidrage til, at Kirkegaardens Befolkning vil blive meget talrigere, end den ellers vilde blive. Derfor er det, at jeg gjerne vilde ønske, at det ærede Sundhedskollegium kunde udtale sig om disse Afslutningsforholdsregler, som der her er Tale om, inden de i et altsor vidt Omfang komme tilstede. Man har en Lov om skadeligt Vands Afledning, og er der noget skadeligt Vand, tror jeg virkelig, at det ikke er det skadelige Vand, der affixes fra Kirkegaarden.

Jens Jørgensen. Efter den ærede Ordførers og den høitæredede Ministers Udtalelser bliver der saavidt jeg kan se, kun to Paragrafer tilbage, om hvilke der tvistes, og kunne vi saa slippe med, at vi ikke fik Nr. 6, saa skulde jeg ikke være saa meget imod, at gaa ind derpaa, naar saa de Andre kunde gaa ind paa Forslaget under Nr. 11. Med Henhyn til dette Forslag har jeg vigtigst mærket navnlig hos mine ærede Naboer, at man ikke kan begribe, hvorledes man kan gjøre Forsjel paa, hvor Kirken etes af En eller To, og hvor den etes af Mange. Dertil skal jeg svare, at,

hvor der er flere Kirkeiere, eller hvor Sognebeboerne selv ere deres Kirke, der kan man uden at forulempe eller fornærme Nogen — med mindre man da vil regne en ren Ubetydelighed for en Fornærmelse — lade Omkostningerne adrebes af Kommunitens Kasse; men hvor Cieren maaflø bor udenfor Kommunen, altsaa i et andet Sogn, lader det sig ikke gjøre. Men fordi man nu ikke kan gjøre det i det ene Tilfælde, derfor behøver man jo ikke at undlade at gjøre det i det andet, og jeg mener, at man saa meget mindre skal undlade det, som det vistnok vilde vække Misforstøelse i mange Kommuner, om man lod det være. Jeg skal for at gjøre det saa klart, som jeg kan, i saa Døgnene et Exempel. I den Kommune, hvori jeg bor, eier jeg den største Eiendom, og den har sit Hartkorn ligesom 10, 12, 14 andre Eiendomme. De andre Eiendomsbeholdere af Sognet eie Kirken og Lienden, og vi vilde altsaa blive fri for de Befolknings, hvormod der her er Tale, idet de jo efter Lovforslaget skulle falde Kirkeierne til Byrde. Nu kan man jo nok sige, at dette er retfærdigt; men paa den anden Side er her jo dog Tale om en ny Byrde, som ikke før har været pålagt Kirkeierne, og jeg vilde nu virkelig klynke mig ved, om disse skulde have hele Befolkningen medens jeg og de Andre blive fri derfor. Vi have jo Alle de selvsamme Fordele af Kirkegaardens Dræning og Kirkenes Opvarmning, og da det, som sagt, er en ny Byrde, hvormod der her er Tale, ser jeg ikke, at der kan være nogen Ulempe ved, at ogsaa vi andre deltage i Befolkningen, der kun kan blive lille for hver Enkelt. Dermed skal jeg slutte.

Fenger. Det ærede Medlem for Sogn Amts 1ste Valgfreds (Zahle) ønskede af mig en Oplysning, som han mente, at jeg i følge min Løgeindsigt vilde være i Stand til at give. Jeg tvivler nu ikke paa, at saavel den ærede Ordfører som flere andre ærede Medlemmer af denne Forsamling vilde kunne give den fuldt saa vel, som jeg, men jeg vil dog ikke undlade at efterkomme det ærede Medlems Ønske. Det forholdes sig fuldkommen rigtigt, som det ærede Medlem har erfaret, at fugtige Kirkegaard kunne medføre særligt farlige Følger for de Omboendes Sundhed derved, at der i det Vand, som findes i Grunden, opløses sig skadelige Bestanddele, som komme fra Egene, og kunne medføre Sygdomme hos Beboerne. Dette sker derved, at Vandet filtrerer sig gjennem Grunden og trænger ind dels i de Grunde, hvor paa Volkigene ere opsørte, dels i Brøndene. Det bedste Middel til at modvirke dette er netop Afslutning, idet denne bevirker, for det Første, at Kirkegaardene ophøre at være fugtige, og dernæst at det Vand, som ellers filtrerer sig paa den Maade, jeg har sagt, og afficerer Beboerne, bliver gjennem Rør og derpaa gjennem Grøfter ledet hen til Støber, hvor det ikke mere kan forvolde